

Paper ActiZ – Commissiedebat Ouderenzorg

28 mei 2026

De zorg voor ouderen in Nederland verandert. De vergrijzende samenleving is geen toekomstbeeld maar dagelijkse realiteit. Overal in het land ontstaan passende woonvormen en zorgzame gemeenschappen en steeds vaker ondersteunt technologie ouderen in hun zelfstandigheid. Ook de half miljoen professionals en grote aantallen vrijwilligers en mantelzorgers in de zorg voor ouderen leveren hieraan een onmisbare bijdrage. Maar ook zij hebben een grens van wat ze aankunnen, en die grens wordt snel bereikt. Er zijn politieke keuzes nodig om de zorg voor ouderen en chronisch zieken in eenvoud en samenhang te organiseren. Met het Generiek Kompas heeft de sector richting gegeven aan de toekomst, nu is het tijd dat de politiek deze ondersteunt. Politiek lef, visie en samenhang van beleid is nu noodzakelijk, geen losse maatregelen zonder duidelijk plan.

Organiseer eenvoud en samenhang

De complexiteit in de organisatie van de zorg voor ouderen en chronisch zieken neemt steeds verder toe. De hoeveelheid wet- en regelgeving¹ op allerlei vlakken maakt het voor zorgorganisaties steeds moeilijker om de zorg eenvoudig en met menselijke maat te organiseren. Dat vraagt van de overheid een lerende en ondersteunende houding, waarin voorlopers de ruimte krijgen en ondersteund worden met passende wet- en regelgeving. Want op dit moment werken we aan de zorg van morgen in een systeem van gisteren, met schotten, belemmeringen en veel te veel administratie. De maatregelen die we vandaag nemen, moeten ervoor zorgen dat de zorg ook in de toekomst prettig en menselijk blijft, voor zowel cliënten, naasten als zorgprofessionals en vrijwilligers. Dat vraagt om een andere manier van kijken naar zorg en naar de samenleving.

De zorg dichtbij organiseren, begint met investeren in (preventieve) zorg dichtbij mensen. In dit kader is het dan ook niet uitlegbaar dat de hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening rigoureuus wordt geschrapt. De hulp bij het huishouden voorziet - voor die mensen die dit echt niet zelf kunnen - in een essentiële behoefte om verantwoord thuis te blijven wonen. Zo wordt zwaardere zorg voorkomen of uitgesteld. Focus op die groep - fors kleiner dan de groep die nu hulp bij het huishouden krijgt - zou wel helpen, geld besparen en passen bij de krimpende arbeidsmarkt.

Om ouderen op een duurzame wijze thuis te laten blijven wonen is ook de wijkverpleging van groot belang. Ondanks vele politieke beloften en afspraken in akkoorden om te investeren in de wijkverpleging zien wij dat deze steeds verder onder druk komt te staan. En dit terwijl de wijkverpleging er altijd moet zijn. Dag en nacht, zeven dagen per week, op vaste momenten, maar ook in ongeplande situaties. In het [Manifest Wijkverpleging](#) roept ActiZ politiek, zorgverzekeraars en andere partijen op om fundamenteel andere keuzes te maken in de wijkverpleging. Het huidige systeem loopt vast, terwijl de behoefte aan sterke en toegankelijke wijkverpleging groeit.

Andere aandachtspunten zijn:

- de zorgwetgeving die steeds minder goed aansluit bij de dagelijkse praktijk waarin zorgorganisaties hun werk moeten doen.
- de nieuwe wetgeving voor het tegengaan van de flexibilisering van de arbeidsmarkt die de sector voor grote uitdagingen plaatst².

¹ [De infographic 'Goed geregeld?'](#)

² [Standpunt ActiZ wet meer zekerheid flexwerkers](#)

- de wetgeving rondom de digitalisering die niet bijdraagt aan het integraal organiseren van zorg. Ontwikkelingen zijn versnipperd en komen traag tot stand³. Een fundamentele omslag is hier nodig: van denken in losse zorgketens naar samenwerken in regionale gezondheidsnetwerken op basis van landelijke standaarden. Om deze beweging mogelijk te maken is versnelling, duidelijke regie, structurele financiering en praktische uitvoerbaarheid noodzakelijk.

Maak snelheid met afspraken uit de zorgakkoorden

De afspraken in de landelijke akkoorden (Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg, het Integraal Zorgakkoord en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) ondersteunen de ingezette beweging. Met passende en laagdrempelige zorg en ondersteuning - dicht bij de mensen - voorkomen of beperken we kostbare intensievere zorg. Voor de sector ligt de prioriteit dan ook bij het nakomen van de gemaakte afspraken, ook over preventie en re-ablement. En het beschikbaar blijven van de afgesproken middelen die nodig zijn voor toekomstbestendige zorg.

De akkoorden staan vol afspraken die de juiste beweging moeten en kunnen faciliteren: arbeidsmarkt, vermindering administratieve lasten, versterking wijkverpleging en andere eerstelijnszorg, beweging naar de voorkant en digitalisering. Echter ziet ActiZ die doelen nog niet veel dichterbij komen. ActiZ roept op om samen met alle ondertekenaars zo snel mogelijk door te zetten en de ingezette beweging naar duurzamere zorg te realiseren.

Arbeidsmarkt, opleiden en de toekomst van de zorg

Goede zorg begint bij goede mensen. Maar meer geld of simpelweg meer mensen aannemen, lost de uitdaging niet op. De zorgvraag groeit sneller dan het aanbod van medewerkers. Wat wél helpt: zorgprofessionals beter behouden, anders werken én vooral eerlijke keuzes maken over welke zorg beschikbaar blijft en welke niet.

Zorgorganisaties spelen daar al op in. Ze organiseren zorg steeds minder in losse hokjes en steeds meer als netwerken in de buurt, samen met familie, mantelzorgers, gemeenten en maatschappelijke partijen. Dat past bij de ambities in het regeerakkoord en bij de begrote groei (minder dan demografie) maar de uitwerking moet met meer urgentie en maatschappelijk besef. De zorg draait om mensen, als we cliënten en naasten meer betrekken bij de te maken keuzes dan kunnen we de mensen die echt zorg nodig hebben blijven helpen.

Ook de voorgenomen besparingen in de langdurige zorg vragen om zorgvuldigheid. Politieke keuzes gaan wat ActiZ betreft over omvang van de zorgvraag en het aantal mensen dat zorg krijgt. Niet over 'meer voor minder' of lagere tarieven en dus niet over de rug van de medewerker. Alleen zo kunnen de schaarse en kostbare medewerkers, mantelzorgers en vrijwilligers duurzaam kwalitatief goede zorg blijven leveren.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neem gerust contact op:

Emile Stekelenburg - e.stekelenburg@actiz.nl (06-45150903) of Henk Nieweg - h.nieweg@actiz.nl (06-16073265), public affairs ActiZ.

³ [Paper Digitale ontwikkelingen in de zorg](#)